

שנת אלפים או '00 למספרם - שיעור 332**I. אם יש איסור למנות השנים כספירת הגוים**

- (א) **ושם אלהים אחרים לא תזכירו - עיין בשו"ת מהר"ם שיק (י"ד קע"ב) תלמיד דחת"ס בענין מצבה אחת בבית הקברות שנכתבה עליו בלשון עכו"ם וגם פרט השנה באופן כמו שהאזה"ע מונים להנוצרי כתב המהר"ם שיק שזה איסור דאורייתא משום ושם אלהים אחרים לא תזכירו וכתובה כדיבור דמי ואולי הרהור ג"כ אסור (מנחת חינוך פ"ז - פ"ז)**
- (ב) **יש לאסור משום ובחוקותיהם לא תלכו (ספר יפה ללב ה - י"ד קס"ה - ג)**
- (ג) **ועיין בשו"ת באר משה (ק - י"ק - י"ט) שכתב שאסור למנות מנין השנות באומות והמונה אחר שנותם הוא בכלל תורת ה' מאסו ובטשעק אסור לכתוב למשל תחת חודש סעפטעמבער חודש הט' כי חודש הט' הוא כסלו ובטשעק אסור לכתוב אלף וט' מאות ופ"ו אלא 986' או 86' והוא מעיד על עצמו ששום טשעק לא חזר אם היה מעות בהבאנק והחזיר תעודת קבלה על המעות שהיה כתוב עליו תאריך הנוצרי ועוד כתב דההורים שנותנים לבניהם שמות נכרים עוברים על חוקת הגוים ועל פן תנקשו אחריהם ועל אבדיל אתכם מן העמים להיות לי ועוד כתב שביוראפ היה שמו כאחד משמות העמים דלא היה אפשר ליתן שמות מתנ"ך ושכא בארצות הברית משנה שמו למשה ועיין בשו"ת מהר"ם שיק (י"ד קס"ט)**
- (ד) **החתם סופר (נדבשות 3 לז' א3 דף ע"ו) כתב דמי שמונה למנין לידת משיח הנוצרים כותב וחותם על עצמו שאין לו חלק באלקי ישראל ובתורת ה' מאסו**
- (ה) **עיין בשו"ת אז נדברו (י"ז - ל"ח) דלדינא בודאי יש להחמיר לכתוב התאריך היהודי אם משום החשש של מהר"ם שיק אם משום מצות "החודש הזה לכם ראש חדשים" שהוא צד שלישי לאסור (רמב"ן שמת י"ז - ח)**
- (ו) **עיין בשו"ת דברי יואל (סימן ט"ו) דצריך לכתוב הימים א' בשבת ע"פ דברי הרמב"ן (פרשת יתרו) על הפסוק "זכור את יום השבת לקדשו"**

II. דעת המקילין

- (א) **אין איסור משום לא תזכירו - עיין בשו"ת ציץ אליעזר (ח - ט) דעד קודם שלש מאות שנה לא מצינו שדברו שיש איסור בזה ועיין בשו"ת הרמ"א (ל"ב) ושו"ת מהר"ם מפדוואה (ל"ח - ע"ו) שכתבו תאריך הלועזי ולא היהודי אמנם שנתחדשה איסור זה מגדולי הונגריה כמאתים השנים האחרונות ואינו משום לא תזכירו רק משום גנאי ורק אם מסיים שזה למספר הנוצרי יש איסור דאורייתא וזה לדעתו שזה דעת המהר"ם שיק וכן יש לפרש שיטת הגט פשוט שחשש לפסול גט בתאריך לועזי דדוקא אם מחתם למספר הנוצרים אחר התאריך ואם לאו הגט כשר ובאופן האיסור אסור אף אגרת סתם וכ"כ בספר גט מקושר שאם אינו אלא חשבון הגוים אין לפוסלו בכך וכ"כ הערוך השלחן (קכ"ז - מ"ד) דהגט כשר ולא עולה על דעתו כלל שיש בזה איזה חשש של הזכרת שם עכו"ם בזה ועצה טובה לכתוב אחר התאריך למספרם או למנהג הנכרים והאיסור רק לכתוב כמספר הנוצרים ועוד דבהכרח היא שמשתמש במנין זה במסחר או בדברים אחרים דחשיב רק ספירת האזרחית וכאילו כותב למספרם ועוד כתב שהמספר הנהוג אינו למספר הנוצרים שהוא רק מספר הרומי ולאחר כמה מאות שנים תלוי וקבלו הנוצרים את המנין הזה לתולדות אותו האיש ואם יש ג"כ תאריך העברי עם הלועזי לא יהיה לגנאי עיין בשו"ת ציץ אליעזר (ט - י"ד - י - ל"ז)**
- (ב) **השו"ת מאור יושע ג"כ כתב להתיר (כ) משום למה לא הוזכר איסור דאורייתא כזה בשו"ע ובפוסקים הקדמונים (ב) א"כ בטלת כל מקח וממכר שכל שטרות הגוים כתובים לפי שנותם ועיין בשו"ת אז נדברו (י"ז - ל"ח) ועוד לא ראינו שיזהרו בזה העולם (ג) ועוד דוקא שמכוון בזה להע"ז (פ) ועוד פוטו קופי (photocopy) של שטרות וטשיקים שיש עליהם שנות הגוים יהיה ג"כ אסור (ו) וכן החותמות עם ימיהם**
- (ג) **באוצר ישראל שהביא הציץ אליעזר (הג"ל) כתב דיש להקל בכל מקום ואינו אלא**

(ד) **עיינ בשו"ת יביע אומר** (ג - ט) להתיר שמנין הנוצרים הוא למלכות הרומיים ולא ללידת יש"ו שהוא נולד ד' שנים לפני מנין הנוצרים כהאוצר ישראל (ה - ערך יש"ו עמוד רע"ז) ולכן אין איסור דלא תזכירו וגם אין איסור משום ובחוקותיהם לא תלכו הואיל דאין כוונתו אלא לכתוב התאריך המפורסם יותר דכ"כ המהרי"ק דאין לאסור משום חוקות הגוים אלא באחד משני ענינים (כ) שאין טעמו נגלה (ב) שיש בו צד פריצות ובנ"ד למנות השנים כמותם הוי דבר שיש בו טעם שהוא מפורסם יותר וכן פסק הרמ"א (יו"ד קע"ח) ועוד הביא הדרכי משה (יו"ד קמ"ז - ז) היכא שהקדשים שלהם נקראים בשמות של בני אדם אין קפידא בהזכרתם ורק הנותן שם מיוחד לאלהות ולא לאדם יש איסור לא תזכירו וכן אין איסור לחשוב השעות מחצות הלילה אע"פ שאומרים העולם שהוא ללידת משיחם אמנם הוא מקפיד לכתוב ינואר ולא חודש הראשון מפני איסור של החודש הזה לכם ראש חדשים

(ה) **הכל בו באבלים** (דף ש"פ - שפ"ה) כתב שיזהרו שלא לחקוק על המצבות מספר השנים של נכרים לבד אבל במקומות שרגילים בכך אין להתקוטט על זה כי אין להם כוונה זרה כי רגילים הם בכך

(ו) **למעשה** כל שאין צורך גדול יש לכתוב החדשים והשנים למספר בני ישראל ולכל הפחות יכתוב שניהם ובפרט בארצות הכרית יש להקל

(ז) **עיינ בתשובות והנהגות** (ה - תת"ל) וז"ל וכן סיפר לי מרן הגריז"ס שאביו הגאון ר' חיים שילם ליהודי שכירות כפי חודשיהם כמו שנצטוה ולא חשש כלל לזה מ"מ טוב להחמיר וע"ע בקובץ בית אהרן וישראל

III. הערות

(א) **המכנה עצמו בשם של גוים** יש מן האחרונים שכתבו שיש בו איסור משום חוקות הגוים (שו"ת מהר"ם שיק יו"ד קס"ט) אמנם אם מתרגם שמו העברי ללשון אחרת מותר (שו"ת צפנת פענח רע"ה)

(ב) **אם צריך לכסות הצורות של אדם וחיות וכדומה במלון שעושים התננות** עיינ בע"ז (מ"ג): שאסור לעשות צורת אדם בולטת וכ"כ הסמ"ג (בספר המלות לחוין כ"ז) שאפילו פרצוף אדם בולט בלי הגוף אין לעשות אמנם התוספות והרא"ש (סג) כתבו שאינו אסור אלא משום שהיא צלם דמות אדם בכל גופו אבל צורת הפרצוף בלבד מותר וכ"כ השו"ע (קמ"ח - ז) דדוקא כשהיא צורה שלמה בכל איבריה ולכאורה אין איסור תורה אלא בעשיית צורת אדם בולטת ולא בשחייה ועיינ בתוספות (ע"ז מ"ג: זד"ה וס"ה) שכל עיקר האיסור הוא משום חשד ע"ז ולכן הבובות שעושים לשחק בהם התינוקות מותר מכיון שאין בזה שום חשד של ע"ז וכ"כ הגר"א (קמ"ח - י"ח) שיש להתיר אפילו בצורת אדם בולטת לדעת הרמב"ם שאין לחוש לחשד עשייה אלא לחשד ע"ז וכן המנהג להקל בצורת אדם בולטת ולכן לכסות צורה הבולטת במלון החתונה היא חומרה וכ"ש בבובות של קטנות בתבנית אדם שלם בכל גופן ומותר להסתתר בהן (שו"ת יחזה דעת ג - ס"ז)

(ג) **אם יש איסור דובחוקותיהם לא תלכו בישיבה באפיס בגלוי הראש** עיינ בספר עם התורה הנ"ל שכתב רב משה דאם א"א להשיג משרה לפרנסתו אם ילך מכוסה ראשו רשאי לקבל משרה זו ואין חילוק בכוונת ההנהלה מאחר שליכא איסור ממש דאף אלו שאין מאמינים בשום דבר הולכין בראש מגולה משום שכן ניחא להו להנאת גופם ולכן לא שייך לאסור זה משום הלאו דלא תלכו בחוקותיהם

(ד) **אם יש איסור דובחוקותיהם לא תלכו בהליכה לטיאטרון ואצטדיון** שמשחקים בספארט עיינ בספר עם התורה הנ"ל דדוקא כשהוא חק להעכו"ם לעשות איזה דבר בעלמא אף דברים בעלמא שלא ידוע טעמם כדאיתא ברמ"א (יו"ד קע"ח - ה) יש לאסור אבל רוב המדינות שבהן נמצאים טיאטריאות ואיצטדיאות לא שייך להלאו דובחוקותיהם לא תלכו אלא הם מאיסור ליצנות וביטול תורה גם עוד איסור גדול יש דמגרי יצה"ר של עריות כנפשיה דרובן בהן דברי ניכול פה והפתה לעריות